

ВІДГУК

**офіційного опонента – кандидата юридичних наук Костенко
Інеси Володимирівни на дисертацію Толчініної-Бурунської Юлії
Юріївни «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного
співробітництва у сфері електроенергетики України», подану на
здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право»
за спеціальністю 081 «Право».**

Актуальність обраної теми. Тема дисертації Толчініної-Бурунської Ю.Ю. «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» є надзвичайно актуальною та своєчасною. Вона повністю відповідає сучасним науковим і практичним завданням із удосконалення засад та практики діяльності суб'єктів запобігання та врегулювання проблем у сфері електроенергетики особливо в умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Водночас у сучасній адміністративно-правовій доктрині зростає важливість осмислення електроенергетики у суспільних відносинах у сфері публічного управління. Сучасні управлінські процеси стають невіддільними від електронного простору, що багато в чому породжується безпековими викликами, що постали перед Україною після початку повномасштабного вторгнення російської федерації, в умовах яких максимально ускладнився доступ органів публічної влади, підприємств, установ та організацій, а також усього населення України до електроенергії, а через постійні повітряні тривоги унеможливають безперервне, своєчасне та якісне надання публічних послуг населенню. У сукупності ці фактори слугують підтвердженням актуальності роботи

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Висловлені у дисертації положення та рекомендації відзначаються високою обґрунтованістю та достовірністю. Детальне ознайомлення з текстом наукового дослідження Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни дозволяє стверджувати, що підхід дисертанки до аналізу предмета дослідження є

фундаментальним й ґрунтовним. Дисертація має логічну структуру, яка дозволяє розкрити поставлені дослідницькі завдання та досягти поставленої мети, чому сприяло коректне формулювання об'єкта і предмета наукового дослідження. Обґрунтованість та достовірність отриманих результатів дослідження забезпечується кількома чинниками – широтою й різноманітністю опрацьованої джерельної бази, критичним аналізом норм чинного законодавства України, рішень судових інстанцій, матеріалів практичної діяльності, використанням різноманітних методів наукового пізнання, логічним і послідовним викладенням матеріалу.

Методологічною основою дослідження є широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів, достатніх для розкриття теми. Зокрема, на основі використання логіко-семантичного методу було розкрито поняття електроенергетики як об'єкта адміністративно-правового впливу (підрозділ 1.1) та міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України (підрозділ 1.2). Метод документального аналізу та формально-юридичний метод дозволили надати характеристику правовим засадам міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України (підрозділ 1.3), а також визначити систему суб'єктів забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України (підрозділ 2.1). Завдяки порівняльно-правовому методу було узагальнено зарубіжний досвід міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики та опрацьовано можливості його використання в Україні (підрозділ 3.1). На основі методів моделювання та прогнозування окреслено перспективні напрями вдосконалення адміністративного законодавства, яке регулює міжнародне співробітництво у сфері електроенергетики України (підрозділ 3.2).

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертація Юлії Толчініної-Бурунської заповнює прогалину в системному дослідженні адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва через призму обраної сфери. Осмислення цього поняття спирається на

порівняльний, історико-ретроспективний та структурний аналіз домінуючих підходів до його всебічного вивчення, що дозволило досягти високої обґрунтованості отриманих результатів. Авторкою запропоновано концепцію адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва, яка обумовлює необхідність перегляду підходів і механізмів..

Серед положень дисертації, які характеризуються науковою новизною та важливістю для удосконалення міжнародного співробітництва, хотілося б назвати такі.

Авторкою переконливо обґрунтовано, необхідність закріплення у положеннях Конституції України сучасних стратегічних пріоритетів енергетичного розвитку, а саме включення до повноважень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України забезпечення реалізації стратегічного курсу держави на дотримання Цілей сталого розвитку ООН, а також здійснення енергетичного переходу.

Досить цікавими і корисними для подальших наукових досліджень є обґрунтування наукової позиції стосовно того, що сутність міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України зводиться до цілеспрямованої, конструктивної, сталої, здійснюваної в межах міжнародних угод України, зокрема двосторонніх договорів експорту-імпорту електричної енергії, спільної діяльності декількох держав на ринку електричної енергії, що реалізується з метою врегулювання суспільних відносин із виробництва, зберігання, агрегації, передачі, розподілу, купівлі-продажу, передавання, використання, вимірювання та заощадження електроенергії;

Вельми вдалим є підхід авторки до виокремлення завдань міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України, які є втіленням відповідних принципів у регулярних, системних, практично орієнтованих діях, які виявляють ідеї, визначені на рівні принципів, у повсякденній діяльності у досліджуваній сфері суспільних відносин. До завдань міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України віднесено: міжнародну аналітику, адже для міжнародного співробітництва

важливо враховувати сучасний і майбутній стан електроенергетики, стан розвитку взаємозв'язків європейських енергосистем та обміну електроенергією, стан реформування галузі; розроблення передових технологій під час розвитку енергетичної інфраструктури, підвищення її захищеності; фінансування та підтримку інвестиційних проектів.

Особливо слід відзначити авторський підхід до необхідності прийняття Закону України «Про міжнародне співробітництво у сфері електроенергетики України», який би заклав нормативно-правове підґрунтя, щоб держава могла вживати необхідних заходів для сприяння співпраці з міжнародними енергетичними організаціями та збереження довкілля в міжнародному контексті;

Практичне значення отриманих результатів обумовлено тісним зв'язком теоретичних положень роботи з практичною діяльністю у сфері міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики. Матеріали дисертації можуть бути використані та вже використовуються для удосконалення правового забезпечення видів адміністративно-правового забезпечення співробітництва, зокрема: у законотворчій діяльності: шляхом внесення змін та доповнень до законодавчих та підзаконних актів у досліджуваній сфері; у правозастосовній діяльності: при розробленні методології та методики застосування окремих видів міжнародного співробітництва; у науково-дослідній діяльності: для подальшої розробки проблематики адміністративно-правового забезпечення співробітництва у сфері електроенергетики у сучасних умовах; в освітній діяльності: під час підготовки навчально-методичних матеріалів з дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Господарське право» та ін.

Повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації та відсутність академічного плагіату. Повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, обумовлена тим, що основні положення та висновки дослідження висвітлено у достатній кількості наукових публікацій, що включають статті у фахових виданнях України та

тези доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій та круглих столів. З положеннями дисертації було ознайомлено наукову громадськість та зацікавлених осіб на наукових заходах у різних регіонах України, що свідчить про належний рівень оприлюднення отриманих результатів. Зміст публікацій відповідає завданням дослідження, всі структурні розділи дисертації знайшли своє відображення у наукових статтях і тезах доповідей.

Робота має високий рівень академічної доброчесності. При її написанні дотримані норми авторського права, всі цитування мають належні посилання на джерела. Дисертація є самостійною науковою працею. Вказане дозволяє зробити висновок про відсутність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Структура та зміст дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків, що повністю відповідає встановленим вимогам. Зміст дисертації відповідає заявленій темі, а її положення логічно викладені, послідовні та переконливо обґрунтовані. Кожен розділ присвячений логічно завершеному блоку дослідження, що забезпечує цілісність та системність викладення матеріалу.

Зауваження та дискусійні положення. Разом з тим деякі положення дисертації викликають заперечення або вимагають окремих пояснень, а саме.

1. На ст. 37 роботи авторка зазначає таке: «сучасне розуміння енергоменеджменту є невіддільним від технологій III та Інтернету речей, а саме акцентує на тому, що сервіси інтелектуального управління енергією забезпечують підвищення енергоефективності». Хотілося б почути чи застосовують в Україні саме ці технології у сфері електроенергетики?

2. На с.54-60, розкриваючи особливості і важливість принципів адміністративного забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики, авторка визначає важливість принципу регіонального

співробітництва. Доречно буде почути в чому ж особливість для міжнародного співробітництва.

3. У 3 розділі авторка аналізує досвід окремих країн у сфері електроенергетики, а саме участь у цьому процесі міжнародних організацій, які фінансуються урядами цих країн і які відіграють роль у діяльності енергетичного сектору України, хочеться почути, які механізми впливу відзначає авторка.

4. Варто зазначити, що тема складна і відносно нова в науковому полі, але окремі підрозділи перевантажені складними конструкціями подачі матеріалу тому він сприймається досить складно.

Однак зазначені дискусійні положення і зауваження мають рекомендаційний характер, не знижують позитивну оцінку роботи. Висловлені побажання спрямовані на привернення уваги дисертантки до ще не досліджених аспектів наукової проблеми.

Висновок

На підставі викладеного вище можна зробити висновок, що дисертація Толчініної-Бурунської Юлії Юріївни «Адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» є завершеним самостійним науковим дослідженням, що має важливе теоретичне та практичне значення для правової науки та правозастосовної практики. Дисертація написана на актуальну для правової науки тему, не містить порушень вимог академічної доброчесності, всі посилання на джерела інформації оформлені відповідно до встановлених вимог. Узагальнення, висновки та рекомендації, отримані під час дослідження, ґрунтуються на глибокому науковому аналізі і відповідають вимогам до наукової методології. Основні положення дисертації відображені автором у 8 наукових публікаціях, зміст і якість яких відповідає вимогам МОН України.

Положення дисертації відповідають спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а також Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Отже дисертація «Адміністративно-правове забезпечення міжнародного співробітництва у сфері електроенергетики України» за своєю актуальністю, ступенем наукової новизни, практичною значущістю, академічною доброчесністю та за оформленням відповідає встановленим вимогам, а її авторка, Толчініна-Бурукнська Юлія Юріївна, з урахуванням результатів публічного захисту, заслуговує на присудження їй ступеня доктора філософії (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»).

Опонент:

**кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник**

**Науково-дослідного інституту
державного будівництва
та місцевого самоврядування**

Національної академії правових наук України

Інеса Костенко

ЗАСВІДЧУЮ

Завідувач ВК

(Handwritten signature)